

Lausunto hallituksen esityksestä: HE 159/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulaiksi

Kuuleminen 24.1.2019

Aspa-säätiö sr kiittää sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskusta mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä uudeksi vammaispalvelulaiksi.

Aspa-säätiö sr edistää asumisessaan ja arjessaan tukea tarvitsevien ihmisten itsenäistä elämää ja osallisuutta lähiyhteisöissä ja yhteiskunnassa. Aspa tarjoaa asiakkailleen koteja, yksilöllistä tukea ja apua arkeen sekä heidän omiin kiinnostuksen kohteisiinsa perustuvia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Aspan asumisen ja palvelujen piirissä on noin 1500 asiakasta.

Kiitokset

- Esityksessä näkyy tavoite perustaa palvelujen suunnittelu ja toteutus diagnoosista riippumatta asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin niin, että asiakas on aktiivinen toimija palveluprosessin eri vaiheissa.
- Esitykseen on kirjoitettu selkeästi, että palvelujen tulee tukea asiakkaan osallisuutta monipuolisesti ja itsemääräämisoikeutta. Viittaus YK:n vammaissopimukseen vahvistaa asiakkaan oikeuksien toteutumisen näkökulmaa vammaispalveluissa.
- Asumisen tuen pykälä vahvistaa asiakkaan mahdollisuuksia valita itse asuinpaikkansa ja asumismuotonsa.
- Päivittäisen, välttämättömän avun, tuen ja huolenpidon lisäksi on huomioitu asumisen palveluun kuuluvaksi myös asiakkaan kodin ulkopuolisen osallisuuden mahdollistaminen, esim. harrastustoimintaan, itsensä kehittämiseen jne.
- Esityksessä huomioidaan asiakkaat joilla on kielellisiä ja vuorovaikutukseen liittyviä avun ja tuen tarpeita.
- Välttämättömät erityispalvelut säilyvät maksuttomina ja subjektiivisina oikeuksina.

Ehdotukset lain jatkovalmisteluun

- Tulee varmistaa, että henkilökohtainen apu on yhdenvertaisesti eri tavoin vammaisten ihmisten saatavilla.
- Esityksessä mainittu tuetun päätöksenteon järjestelmä tulisi avata selkeämmin ja liittää osaksi palvelutarpeen arviointia ja asiakassuunnitelman laatimista. Tuetun päätöksenteon järjestämisen tulee perustua luottamukselliseen suhteeseen asiakkaan ja päätöksenteossa auttavan henkilön kesken, ja auttavan henkilön puolueettomuus tulee pystyä varmistamaan. On tärkeää, että tuettu päätöksenteko, taloudellinen edunvalvonta ja tulkkauspalvelu pidetään erillään.
- Välttämättömien palvelujen tulee olla maksuttomia. Takuueläkettä saaville ja paljon tukea tarvitseville henkilöille ei saa lisätä asiakasmaksuja. Asiakasmaksujen korotukset vaarantaisivat vammaisten henkilöiden toimeentulon ja terveyden.
- Pidämme tärkeänä vammaispalvelulain voimaantuloa näiden valtiopäivien aikana.

Aspa-säätiö sr

Tuomas Koskela
Toimitusjohtaja

Päivi Huuskonen
Kehittämispäällikkö